

sala coloanelor

muzeul etnografic al maramureșului

Inițiator:

Muzeul Maramureșan, Secția de etnografie

Coordonator proiect:

Drd. Barz Mirela Ana

Echipa de proiect:

Dr. Kosinszki Sorin – assistant manager

Nemeș Nicoleta – expert patrimoniul cultural mobil

Codrea Ileana – specialist conservare preventivă

Chiș Anuța – responsabil financiar

Foto / Grafică: Singeorzan Petru

Traduceri: Kosinszki Sorin

Perioada de implementare:

15 iulie – 15 noiembrie 2018

Locul desfășurării proiectului:

Sighetu Marmăției, Vadu Izei, Desești, Breb, Budești, Călinești

Tipar: Aska Grafika

ISBN 978-973-0-28431-7

poARTA MARAMUREȘEANĂ / THE MARAMUREȘ GATE

Proiect cultural finanțat prin Administrația Fondului Cultural Național / Cultural project funded by The Administration of the National Cultural Fund

APLICANT / APPLICANT:

- ✓ Muzeul Maramureșan, Secția de etnografie / The Museum of Maramureș, Ethnography Department

PARTENERI / PARTNERS:

- ✓ Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Geografie, Extensia Sighetu Marmăției / Babeș-Bolyai University, Faculty of Geography, Sighetu Marmăției Extension
- ✓ Asociația Maramureș Project Link / Association Maramureș Project Link

SCOPUL PROIECTULUI / PROJECT PURPOSE:

- ✓ Creșterea interesului opiniei publice față de cultură, respectiv a patrimoniului cultural material și a numărului consumatorilor de cultură în zona Maramureșului istoric / Increasing the interest of the public opinion towards culture, respectively the material cultural heritage and the number of cultural consumers in the Historical Maramureș area

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI / PROJECT ACTIVITIES:

- ✓ Managementul proiectului / Project management
- ✓ Cercetarea de teren – arhivarea - constituirea unei baze de date privind porțile maramureșene în localitățile Vadu Izei, Desești, Breb, Budești și Călinești / Field research - archiving - the creation of a data base on the Maramureș traditional gates from Vadu Izei, Desești, Breb, Budești and Călinești
- ✓ Reînnoirea conceptului de prezentare a expoziției permanente din cadrul Muzeului Maramureșan având ca temă poarta maramureșeană / Presentation concept renewal at the permanent thematic gates exhibition from the Maramureș Ethnographic Museum
- ✓ Organizarea de workshop-uri interactive cu meșteri populari – elevi/studenti / Organizing interactive workshops with folk craftsmen - pupils / students
- ✓ Promovarea proiectului / Promoting the project

În Maramureș, raportul dintre om și natură este unul special și odată înțeles, vom înțelege și noi folclorul, obiceiurile, dar, în special, creațiile artistice și arhitectura în lemn care sunt remarcabile.

În urmă cu 40-50 de ani, satele Maramureșului ne ofereau revelația unor așezări construite aproape exclusiv din lemn. Astfel, de la obiectele de uz casnic și gospodăresc, la piesele de mobilier, instalațiile tehnice țărănești, casele, instituțiile civile, bisericile, dar și porțile, toate au fost construite și confecționate din lemn. Tradițiile legate de tot ceea ce înseamnă construcțiile, indiferent de destinația lor, au fost puternice și s-au păstrat aproape neschimbate până în mijlocul secolului al XX-lea pe întreg teritoriul românesc.

O categorie aparte în cadrul construcțiilor în lemn o constituie porțile, care, în Maramureș, au o frecvență foarte mare și care sunt considerate adevărate *arcuri de triumf* ale geniului creator și care dau o personalitate gospodăriilor tradiționale.

Construcția, incizarea motivelor și actul de trecere pe sub pragul porții suportau fiecare un ritual aparte, pe baza unor credințe profunde (cu conotații mai degrabă mitice).

Poarta maramureșeană nu este doar un simbol al frumosului, ci și purtătoarea semnelor de viață și bogăție ale familiei. Oamenii au dorit mereu să se împodobească pe ei, îmbrăcăminte, casa în care locuiau, obiectele de uz casnic pe care le foloseau cu semne variate, care în timp s-au constituit într-un limbaj înțeles de cei din jur.

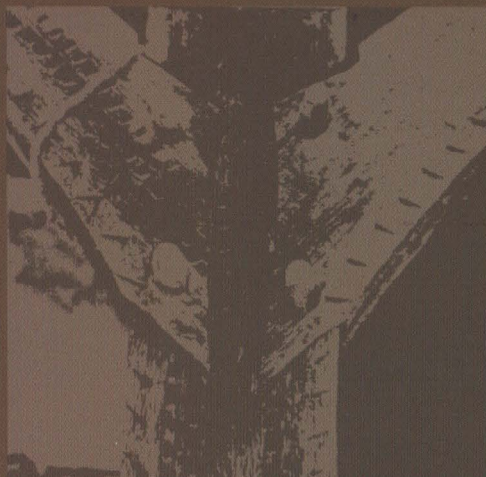
Fenomenul porților este dinamic și deschis modernizării, localnicii construiesc și azi porți de lemn cu forme și motive derivând din cele mai vechi. Oamenii mai conservatori din zona Maramureșului, dar în același timp mai mândri și mai legați de tradițiile lor, încearcă să păstreze tradiția locală îmbinând-o cu noul și au înțeles că folosirea elementelor tradiționale duce la individualizarea zonei.

În cadrul Muzeului Etnografic al Maramureșului, o sală este destinată prezentării acestor elemente de arhitectură, care conferă Maramureșului o identitate locală incontestabilă. Denumită **Sala Coloanelor**, aceasta ne prezintă stâlpi de poartă, ancadrame de porți și ferestre, prichici de vatră, meștergrinzi, porțițe, vraniță, uși de grajd și o furcă de fântână, toate confecționate din lemn și bogat ornamentate cu elemente decorative.

Porțile maramureșene ocupă un loc privilegiat în creația artistică populară din Maramureș, în ansamblul culturii populare, materiale și spirituale din țara noastră, iar prin proiectul nostru dorim să arătăm locul important care i se acordă acestei arte în condițiile profundelor transformări ce se produc în structura satului contemporan maramureșean.

„Poarta îndeplinește în viața poporului român rolul unei făpturi magice, care veghează la toate actele capitale din viața insului. Prima trecere pe sub poartă înseamnă aproape o intrare în viață, în viața reală de afară. Poarta veghează la căsătorie și sub poartă mortul e dus, solemn, spre lăcașul de veci. Este, atunci, o reîntoarcere în lumea dintâi; ciclul e închis, și poarta rămâne mai departe, cu un om mai puțin, să vegheze alte nașteri, alte nunți, alte morți”. (Mircea Eliade)

In Maramureș, the relation between man and nature is a special one and once understood, we will also understand folklore, customs, but especially artistic creations and wood architecture, which are all remarkable.

Around 40-50 years ago, the villages of Maramureș offered us the revelation of some settlements built almost exclusively from wood. Thus, from household items, to furniture pieces, peasant technical installations, houses, civil institutions, churches, but also the gates, they were all built and made of wood. The traditions of everything that means construction, regardless of their destination, were strong and were kept almost unchanged until the middle of the twentieth century on all the Romanian territory.

A special category within the wooden constructions is the gates, which in Maramureș have a very high frequency and which are considered true arcs of triumph of the creative genius and which give personality to the traditional households.

The construction, the carving of motifs, and the passage under the threshold of the gate each underwent a special ritual based on deep beliefs (with rather mythical connotations).

The Maramureș gate is not only a symbol of beauty but also the bearer of the signs of life and wealth of the family. People always wanted to adorn themselves, their clothing, the house they lived in, the household items they used with varied signs, which in time formed in a language understood by those around.

The phenomenon of the gates is dynamic and open to modernization, local people now build wooden gates with shapes and motives derived from the older ones. The more conservative people in the Maramureș area, but at the same time more proud and connected to their traditions, try to keep alive the local customs, merging it with the new one and understand that the use of the traditional elements leads to the individualization of the area.

Within the Maramureș Ethnographic Museum a hall is designed to present these elements of architecture, which give Maramureș an indisputable local identity. Named *The Hall of the Columns*, it features gate pillars, gate and window frames, hearth frames, craftsman's beams, gates, “vranițe”, barn doors and a fountain forked pillar, all made of wood and richly ornamented with decorative elements.

The gates of Maramureș occupy a privileged place in the artistic folk creation from this area, in the folk culture, material and spiritual culture of our country, and through our project we want to show the important place given to this art under the conditions of profound transformations that take place in the structure of the contemporary Maramureș village.

"The gate fulfills in the life of the Romanian people the role of a magical entity, who watches all the capital acts from the life of man. The first passage under the gate means almost an entry into life, in the real life outside. The gate stands watch for the marriage, and under the gate the dead person is solemnly taken to the grave. It is then a return to the first world; the cycle is closed, and the gate remains further on, with one less person, to stand watch for other births, other weddings, other deaths". (Mircea Eliade)

Sala coloanelor
Expoziția poARTA MARAMUREȘEANĂ

poARTA MARAMUREȘEANĂ
Expoziție realizată în cadrul proiectului cultural finanțat de AFCN

Sala coloanelor
Expoziția poARTA MARAMUREȘEANĂ

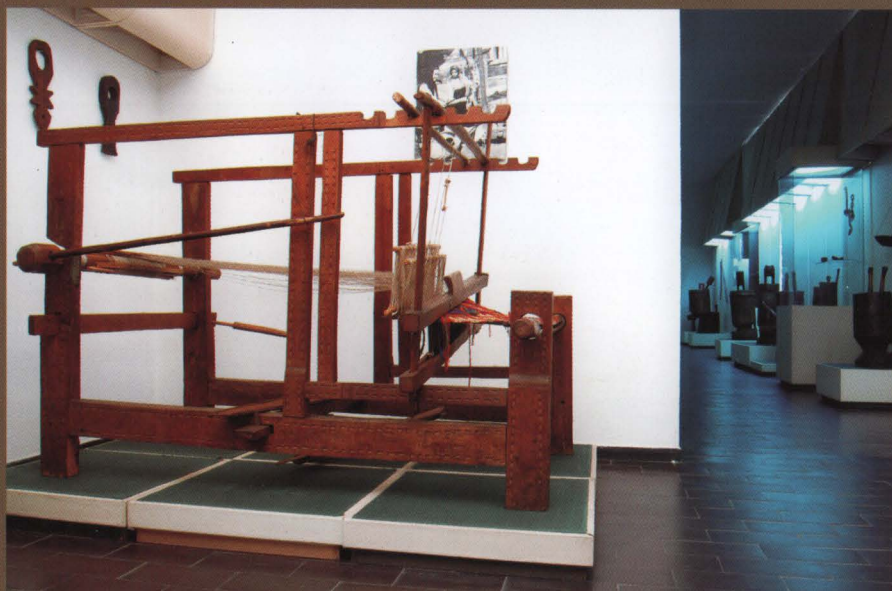

Porți din Muzeul Satului Maramureșean

Imagini din Muzeul etnografic al Maramureșului

Război de țesut

Inventar stână

Port popular

Mobilier țărănesc

Viflaimul - detaliu

Ceramică de Valea Izei

Covoare vegetale

Icoane pe lemn

Administrația muzeului:

Piața Libertății, nr.15, tel/fax: 0262-311521

www.muzeulmaramuresului.ro

email: muzeulmaramuresului@yahoo.com

Muzeul Satului Maramureșean – str. Muzeului, nr. 1, tel. 0262-314229

Muzeul Etnografic al Maramureșului – Str. Bogdan Vodă, nr. 1

Secția de Istorie - Arheologie – Piața Libertății, nr.15, 0262-311521

Secția de Științele Naturii - Piața Libertății, nr.15, 0262-311521

Casa muzeu Ioan Mihalyi de Apșa

str. Ioan Mihalyi de Apșa, nr. 17

**Muzeul Culturii și Civilizației Evreiești din Maramureș. Casa muzeu Elie Wiesel
str. Tudor Vladimirescu Nr. 1**

Casa memorială Ilie Lazăr - Giulești

Casa memorială Stan Ioan Pătraș - Săpânța

Casa memorială Dunca Pătu - Ieud

Muzeul școlar - Bârsana

Casa memorială Vasile Kazar - Vadu Izei

Proiectul poARTA MARAMUREȘEANĂ este finanțat cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național. Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorului; Administrația Fondului Cultural Național nu este responsabilă pentru informațiile pe care le conține.

Parteneri media

Sighet FM
www.sighetfm.ro

TV Sighet
www.tv.sighet.ro

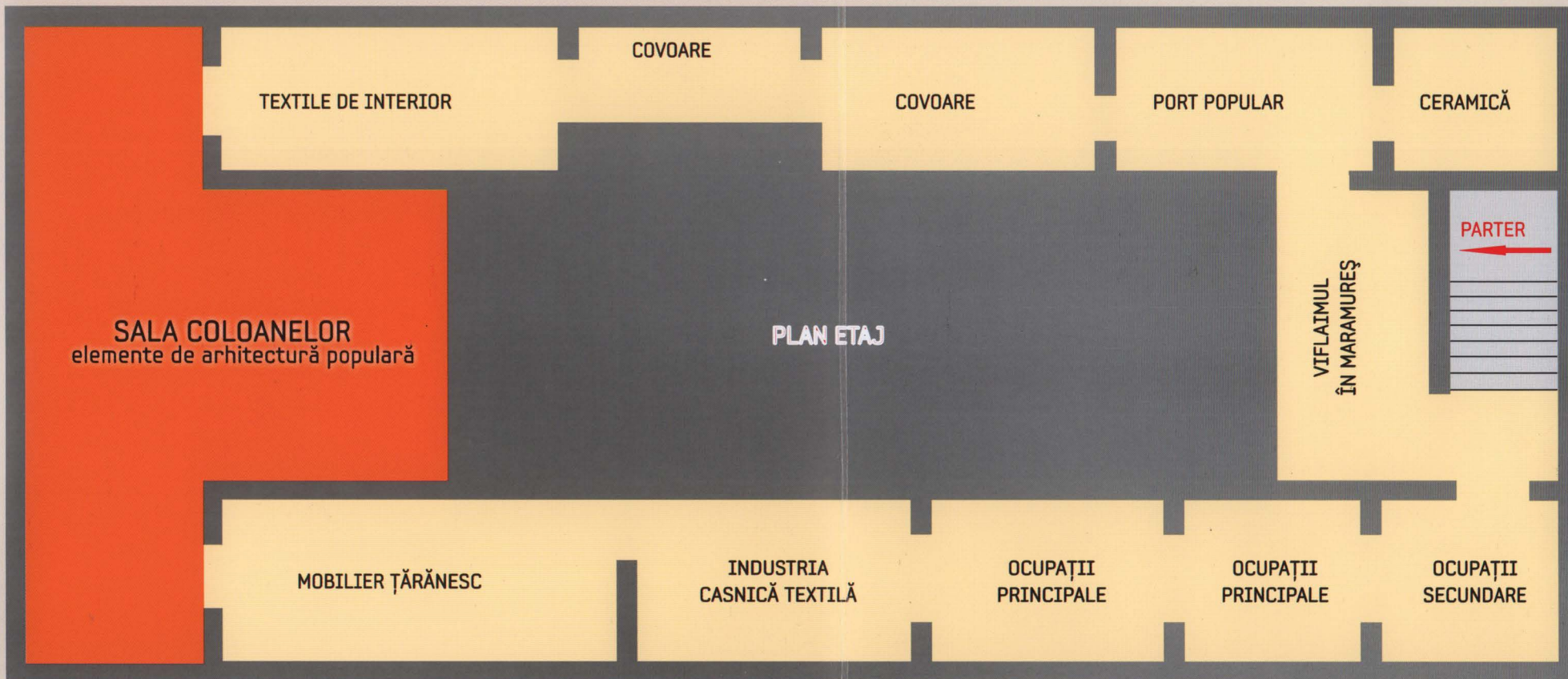

MARA MEDIA
www.maramuremedia.ro

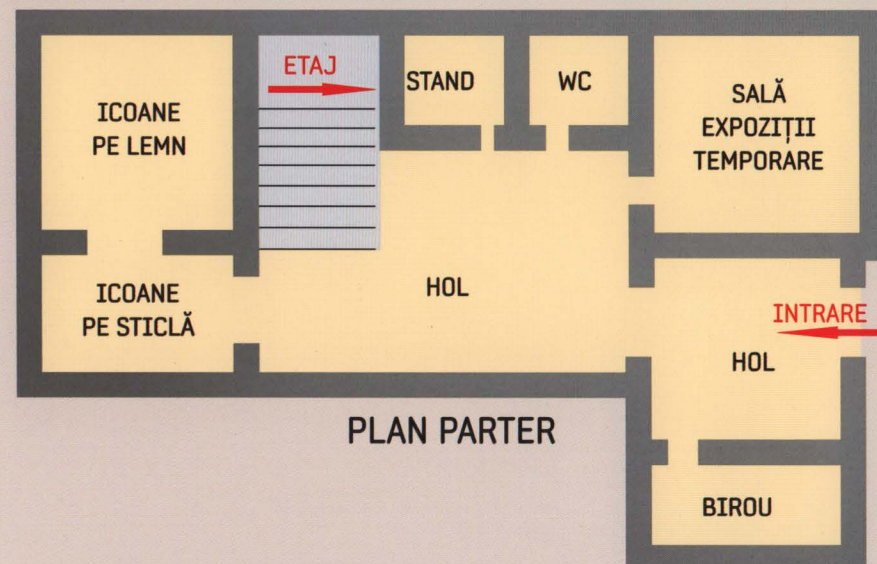

Sighet TV

PLANUL EXPOZIȚIEI DE ETNOGRAFIE

ISBN 978-973-0-28431-7

muzeul maramureșan
sighetu marmăției - 2018